POKROK ZÁPADU.

Předplatné: 1911 jídel 1914 sítka
Tuleton č. 1009.

Vydává - - Tiskařské Družstvo.

Ředitel redaktor JAN ROSICKÝ

Adresujte jednotlivě:
POKROK ZÁPADU
Omaha, Neb.

Předplatné

[illegible]

Oblíbky:

[illegible]

Omaha, dne 28. září '92.

Dvojtýdní vydání Pokr. Západu!

Již po nějaký čas vyhlášení jsme byli, jak od četných odběratelů místních, tak i od některých venkovských, zejména v městečkách nebraských, k častějšímu vydávání Pokroku Západu, tak aby měli zprávy čerstvější. To uznávali jsme pouze za podnik poněkud odvážný, však odhodlali jsme se přijíti přece tomuto přání vstříc a počali jsme min. týdnem s vydáváním dvojtýdenníku. Shledáme-li, že nadešla doba na západě ku vydávání časopisu častěji než týdně, budem nejen v něm pokračovati, nýbrž přikročíme k častějšímu ještě vydávání, totiž trojtýdenníku a konečně i denníku. Vše to leží v rukou našich čtenářů. Dostane-li se dostatek přízně listu, bude to.

Týdenník bude ovšem vycházeti na dále jako pomal.

Čísla dvojtýdenníku zašlem ochotně na ukázku na požádání.

Vyd. Pokroku Západu.

Přítel Lidu píše: "Však jaké rány utrpěl průmysl soukenický o tom ani slova". — Nechtěl by tedy Přítel Lidu to nějaké slovo ztratiti a pověděti nám něco o té ráně, když o ní něco ví?

Nynější demokracie nepírá se více o totéž stanovisko, jakéž zakladatel strany té, Tomáš Jefferson zaujímal, nýbrž stanovisko nynější jest totožným s oním, kteréž odpadlíkem Jefferson Davisem v otázce té zaujímáno bylo.

Dělnictvo naše nemělo by zapomínati, že Cleveland, když na stolu presidentském zasedal, odmítnul podpisu svého zákonu, jímž trestanecká práce vězeňská na veřejných budovách zakazována býti měla. Takovýto "přítel" strany dělnické zajisté že nezasluhuje si podpory té třídy.

Nejlepší odpovědí na ustavičné ony dotazy demokratických listů, kam že se poděl značný onen přebytek, kterýž při skončení administrace Clevelandovy v pokladně národní se nalézal, jest ono faktum, že nynější administrací republikánskou dosud národní dluh náš již o 259 milionů dolarů zmenšen byl.

Velmistr Rytířů Práce, Powderly, psal nedávno v orgánu organisace té, že nechť si clo stoupá či klesá, spory mezi zaměstnanci a zaměstnavateli přec stále vznikati budou. — Tvrzení toto, pocházející od autority v světě dělnickém, jest nejlepším vyvrácením tlachu demokratického, že stávky ochranným clem vyvolávájsou.

Že svobodný obchod takový blahobyt pro třídu dělnickou sebou nenese, jak by lidu zdejšímu apoštolové demokratští rádi nabulíkovali, toho nejlepší důkaz podal nám sjezd dělnických unií anglických, kterýž podal vládě petici, v níž žádáno jest za ochranu vůči škodným účinkům svobodného obchodu na veškeré dělnictvo anglické. — A anglické dělnictvo jest přece s účinky svobodného obchodu důkladně obeznámeno.

Počítáme se, že: — "O více než 15.000 říčkách londýnských jest dokázáno, že ani masa a veliká jich část ani mléka sobě dopřáti nemohou. Šestnáct hodin denně musí pracovati, aby si jen tolik vydělaly, by nepropadly hanbě a nešesti, ano, mnohé musí často ve dne v noci pracovati. Smrt z hladu není v Londýně neobyčejnou; počítá se, že tam zemře ročně průměrem 7500 lidí hladem a v celém království Velké Britanie obnáší počet hladem umírajících 78.000!" — Ejhle, to jest ta zem "svobodného obchodu", to jest ta zem, kterou naši demokraté mají za vzor!

Stoupenci svobodného obchodu mluví nám neustále o trzích světových, čímž snižují ovšem trh náš domácí, jakož i význam lidu amerického co spotřebovatelů, při čemž neustávají poukazovati k tomu, kterak by farmerstvu našemu otevřením trhů dotyčných spomoženo bylo. A přece ty nejlepší naše statistické autority tvrdí, že i při těch nejpříznivějších okolnostech sotva 10 proc. veškerých našich plodin, zahrnujíce v to i bavlnu, by odbytu za hranicemi našimi mimo mohlo — a aby procento toto zvýšiti mohli, jsou stoupenci svobodného obchodu voleními snížiti nejen náš domácí trh, ale i veškerý náš průmysl domácí.

Demokratické listy píší nyní o bílém plechu z téhož stanoviska, z něhož pěkně před lety touž stranou o nedovozech kolejnicích, když nebylo z proč, všech v zemi potřebovaných vyráběno tu bylo. A vzdor tomu vyrábíme nyní více železa, více oceli a více ocelových kolejnic, než tolik nyní v Anglii vyráběno jest. Udělena-li bude strana republikánská při volbách vládnutím, to zákon vyráběno to bude více bílého plechu, než se ho v Anglii vyrábí a ostatních 330.000 mech, počítaje v to i rodiny dělnické, jež zaměstnání v oboru tomto naleznou, spotřebuje veškery ony obilniny, jichž vývoz pánům demokratům tak na srdci leží.

Ať žije svoboda! Obzvláště demokraté jižní jsou pro svobodu zavjati! Kdykoliv ozval se hlas, že v některých jižních státech provozují demokraté vůči republikánům drzé násilí, byly demokratické listy hned pohotově přihlašovati to na republikánskou lež, až již to, že jih jest a zůstává celistvě demokratickým, jest dostatečným důkazem, že je někde něco ohnilého ve státě dánském. Však nyní povstávají noví svědkové a nové důkazy, že jih drží se celistvým a tím strana demokratická vítězí pouze jen násilím a podvodem. Kandidát strany neodvislé, Weaver, který měl v několika místech v Georgii s paní Lesseovou řečniti vzdal se toho, an mu svobodymilovní demokraté mluvit vůbec nedovolili, házejíce po něm ohnilými vejci, povykujíce a jinak jej vytrhujíce. To je ta pravá *demokratická* svoboda!

Rána na ránu co hrom dopadá na — pány demokraty. Po zprávě komisaře dělnické úřadovny newyorské, demokrata Pecka a po zprávě demokratického státního komisaře bankovního v New Yorku, jimiž tvrzení sýčků, jako by stav dělnictva následkem zákona McKinleyova se stále horšil, úplně vyvracováno bylo, přichází nyní i zpráva statistického komisaře massachuttského, H. G. Wadlina, kterouž zasazena pánům demokratům rána, horší obou předchozích. Úřadovnou touto vyšetřovány byly poměry v 3745 závodech průmyslových a výsledek vyšetřování tohoto jest ten, že v devíti různých oborech průmyslu mzdy v roce 1891 vůči roku předchozímu zvýšeny a pouze v jednom jedinkém oboru sníženy. Počet dělnictva zaměstnaného zvýšen o 1.72 proc, mzda byla zvýšena celkem vzato o 2. 65 proc. a počet osob, bez zaměstnání jsoucích, zároveň o 0.45 proc. snížen. — Zpráva tato jest ovšem nejlepším důkazem pravdivosti tvrzení republikánů, že ochranou celní podporován jest vzrůst průmyslu našeho, jakož i zvyšovány mzdy dělnické.

Demokraté přejí prý si poctivých nestranných a svobodných voleb, prohlásil senator Hill v brooklynské své řeči a podivno, žádný z jeho posluchačů se mu do očí nevysmál. Vždyť přece to byl Hill sám, kterýž, jsa guvernerem new-yorským, republikány o poctivě nabytou většinu v senátu okradl a vždyť přece jest velmi dobře známo, jakými "poctivými" spůsoby strana demokratická nadvládu v jednotlivých státech zabezpečovati si chce! Ona poctivost a nestranost, kterouž by páni demokraté tak rádi se vyznamenávali, oceněna byla náležitě nejvyššími soudy ve Wisconsinu a Michiganu, kde demokratické zgerymendrování státu nezákonitým uznáno a podobně bylo rozhodnuto i obvodním soudem v Indianě a nejvyšším soudem v samotném státu Hillově, New Yorku. — Každý již dobře zná onu poctivost a nestranost, kterou demokraté při volbách ve státech jižních udržují a demokraté severní liší se od nich pouze prostředky, jimiž téhož cíle dosáhnouti hledí. Na jihu používáno jest k tomu násilí, na severu pak podvodů — cesty tudíž rozličné, cíl ale jest týmž.

Uhonť Peck! Ten teď zkusí! A to vše pro pravdu! Ač nepověděl nic nového, ač pouze úředně prohlásil, co je každému pozorovateli známo a co potvrdil statistik Indiany i Massachussettsu, že totiž ten zpropadený zákon McKinleyho nezpůsobil těch sedm ran egyptských, které demokratické časopisy před dvěmi roky předpovídali, vrhly se na něho napřed časopisy a "scuchaly" jej jak se patří. Na tom však nebylo dost. Teď jej ještě žalují pro ničení listin úředních. Peck totiž spálil původní zprávy, podané od jednotlivců, an byly to zprávy podané se zaručením, že nepřijdou na veřejnost. Jen s tím zaručením možno od obchodníků a továrníků obdržeti spravedlivých a pravdivých zpráv. Žádný obchodník by tajemství svého obchodu nezradil, když měl by důmění, že by mohlo být prozrazeno. A proto, když Peck se zprávou souhrnou byl hotov, neuložil oněch zpráv jednotlivých a zničil je a demokraté New Yorští se nyní na něm mstí, protože konal svědomitě svou povinnost.

Americký statistik McHenry, kterýž v oboru svém považován jest za největší autoritu, odhaduje cenu veškerých výrobků průmyslových na celém světě v roce 1891 na 22½ bilionů dolarů, z kterýchžto obnosu připadaly na nejhlavnější národy části následovní:

Rakousko	$1,365,000,000
Rusko	1,815,000,000
Francie	2,415,000,000
Německo	2,915,000,000
Anglie	4,190,000,000
Spojené Státy	7,215,000,000

Až do nedávna stála Anglie v oboru výroby na místě prvním, leč pod svobodným obchodem svým klesla na místo druhé a Spojené Státy, pod blahodárnými blínky ochranného cla, zaujmouly místo prvé a výroba jejich jest nyní o 66 proc. větší, než onu v Anglii.

Jak nevydaří se demokratické listy podlinají, je věru až ku podivu. Tak na př. Slavie ve dvoudílnopové epištole blábolí o uhelném trustu a uhelných dolech a snaží se dokazovat, že prý trust vzniknul proto, an je zlo "na jiné druhy uhlí". Kdyby prý nebyly jiné druhy zdraženy cílem, pak by prý našemu anthracitu dělaly konkurenci a trust byl by nemožným. A konečně praví: "Hanba!" — Ano, hanba! Hanba veliká to jest, že časopis jakým je Slavie, snižuje se k tak makavému klamu svého čtenářstva. Což má své čtenáře již za takové hlupce, že domnívá se, že uvěří i ten největší nesmysl, který jim předloží. Celá epištola dala by se odbýti a celý ten klam objasniti otázkou: "Proč pak není trust na uhlí, na které je clo a proč je právě na tom uhlí, na němž není clo? I ten nejtupější člověk musil by vyznat, že jestli by clo zavinilo nějaký trust, muselo by jej zavinit v oboru a toho předmětu, na který je clo uloženo a ne v oboru jiném. Zároveň lze připomenouti, že každý, kdo zná oba druhy uhlí, měkké a tvrdé, ví že spolu nesoutěží. Každý ví, že v kamnech, jež si koupil na tvrdé uhlí, nelze s úspěchem používat měkké a naopak. Však Slavie má své čtenáře za takové hlupce, že myslí si, že budou to věřit, co ona praví i proti přesvědčení. — Aby své čtenáře ještě více pomátla, blábolí jim o všech jiných druzích uhlí. Jaké pak máme druhy uhlí? Každé dítě ví, že pouze dvoje, tvrdé a měkké, anthracitové a bituminosní. Na tvrdé není clo, na měkké, pouze jen na měkké, na ten jediný jiný druh co máme je clo 75 centů na tunu o 28 bušlích a to ku ochraně pohraničních uhlodolů a uhlířů. Kdyby toho cla nebylo zásobovaly by místa pohraničná a všechna jiná, kde by rozdíl v ceně dopravy vyrovnal se rozdílu ve mzdě, uhlodoly kanadské. Vždyť nyní vzdor clu 75 centů z tuny, dovážejí sem přece uhlí za 4 miliony dolarů ročně. Kdo ještě tak je tupým, že nemůže na první pohled viděti tu perfidii a prolhanost epištol Slavie, snad prohlédne, když si porovná toto: Cena tvrdého uhlí prý byla $6·25 a teď prý je $7.50, tedy o $1.25 více a to prý způsobeno bylo tím, že uloženo clo 75 centů na měkké uhlí! Musí to ale Slavie míti čtenáře, když se jim opováží takové blábolení cpáti!

Účinky ochranného cla.

Výroční zpráva, kteráž počátkem tohoto týdne státním komisařem statistickým v Massachusetts vydána byla, jest novým důkazem toho, že tvrzení listů demokratických o zhoubných účincích zákona celního na pravdě se nezakládají a že jedině za tím účelem šířena jsou, aby o pravých účincích zákona onoho v klam lid uveden byl.

Zpráva tato dokazuje zřejmě, že od té doby, co nynější zákon celní v platnost vstoupil, průmysl tam zrůstá více lidí je zaměstnáváno a ceny též o něco stouply. Koncem roku 1891 obnášel průměrný roční výdělek dělnictva tamního $442, kdežto v roce předcházejícím jen $438 obnášel. Mimo toho dokazováno je zprávou tou, že v továrnách massachusettských vyrobeno pod blahodárnými účinky zákona McKinleyova o $8,000.000 více výrobků než v roce před přijetím zákona onoho a následkem toho o 24.000 více dělníkům poskytnuto bylo zaměstnávání, než jich bylo v roce před přijetím zákona dotyčného. Tím zvýšen obnos mzdy, dělnictvu vyplacené o $3,336.000, čímž ovšem ku zvýšení blahobytu dělnictva nemalou měrou přispěno.

Největší rozkvět dle zprávy té dosažen byl v roce onom v oboru průmyslu dílen, v nichž mládež zaměstnávána byla a úplně zakazující zaměstnávání mládeže pod 14. rokem stát.

Z toho všeho dojíti možno k jedinkému pouze závěru, že totiž Cleveland přímým nepřítelem zájmů dělnictva jest a že tudíž toto žádných příčin nemá, hlasy svými v nastávající volbě jej podporovati.

Harrisonův přijímací list.

(Pokrač.)

A nyní několik slov ohledem k vyvážitému zákonu celnímu, o němž na třetí neztoveti můžeme ohledem k důležitým jeho na základě zpráv tržních. Vyšetřování ohledem k důležitým zákona na ceny plodin chráněných a ceny předmětů, jichž k živobytí chudších tří zapotřebí jest, provedeno bylo výborem senátním, sestávajícím z nejpřednějších senatorů obou stran, za spolupůsobení těch nejlepších statistiků a zpráva výboru tohoto, všemi jeho členy podepsaná, byla již také veřejnosti podána. A ze zprávy té vysvítá následovní:

1.) Cena předmětů, potřebovaných těmi, kdož méně než $1000 ročně si vydělávají, klesla do 1. května 1892 o 3.4 proc., kdežto cena plodin farmerských zase stoupla, škodné následkem zvýšené poptávky cizozemské a otevřením nových trhů. V Anglii v téže době vzrostlo vydání životní o 1,9 pr. Vezme-li se za základ schopnost kupování potřeb životních, tu výdělky třídy dělnické nebyly nikdy většími, než nyní jsou.

2.) Mzdy byly, celkem vzato, o 0.75 proc. zvýšeny.

3.) Cena plodin farmerských zvýšena o 18.67 proc. a cena obilí o 33.59 proc.

Devátá výroční zpráva komisaře statistické úřadovny státu New Yorku, úředníka to demokratického, nedávno vydaná, potvrzuje též fakta, jež zkoumáním senátním shledána byla. Vyšetřováním úřadovny té shledáno, že v roce, následujícím přijetí zákona celního, vyplaceno v celém státu na mzdě celkem o $6,377,935 více a zboží vyrobeno v ceně $31,715,130 více, než v roce, rok onen předcházejícím.

Když tedy mzda zvýšena, cena prostředků životních snížena a cena plodin farmerských zvýšena, tu jest patrným, že tímto zákonem celním neuložena žádná břemena na bedra lidu, nýbrž naopak zřejmo jest, že jím dělnictvu a farmerstvu prospěno.

Některých ze zvláštních účinků zákona onoho měli bychom si povšimnouti. Byl to rázný pokus zbaviti lid náš tak dlouho udržovaného cizozemského monopolu v oboru výroby bílého plechu, perleté, hedvábného plyše, plátna, krajek atd. Jednou neb dvakráte v historii naší učiněn tu pokus bílý plech vyráběti, leč továrníci walesští dovedli postarati se o to, aby vyrabitelé zdejší na něm ničeho vydělati nemohli. Snižovaliť cenu tak dlouho, dokud podnikatele amerického úplně nezničili a když toho dosáhli, tu zas ceny libovolně zvyšovali.

Dopisovatel časopisu "Industrial World", úředního to orgánu walesských vyrabitelů bílého plechu, ve Swansea vycházejícího, v čísle ze 10. června 1892 navrhuje opětné zkušení methody dotyčné a píše:

"Neklamte se. Vítězství republikánů při osudí volebním znamená podržení zákona McKinleyova, což znamená pro náš stroj přes 80 proc. našeho obchodu amerického. Nebýti demokratického vítězství v roce 1890, tu byval by vzrůst továren na bílý plech dosažným. * * * Ještě není jmenováno, pokusili se o docílení nižšího snížením cen plechu. Snižte ceny na 11 šilinků za bednu o 100 plátech, 14×20, jiné ceny. Nechť dělnictvo pro něhož médoč spokojí se se mzdou polovičním, nechť výrobu svou zvýší a nechť zároveň i továrník vydělku svého se zbaví. Jest to v zájmu obou, továrníka i dělnického, aby plech se vyráběl — nechť si je clo nebo ne — při ceně, kterouž veškerá soutěž z pole sražena bude."

Vzdor pochybnostem, kteréž volbou v roce 1890 vyvolány byly, a vzdor nástrahám cizozemských vyrabitelů, jimiž nadvládu svou v trhu z lepším zachovati hleděli, vznikly již továrny na bílý plech v zemi naší a spolčení se strany demokratické s vyrabiteli anglickými za účelem jich zničení, neponese žádoucího ovoce.

Dle úředních zpráv odboru pokladničního vyrobeno bylo v posledním úředním roce v Soustátí 13,240,030 lb. bílého plechu a porovnání výroby v prvém čtvrtletí, (826,922 lb.) s výrobou v čtvrtletí posledním (8,000,000), ukazuje nám nejlépe rychlý rozvoj průmyslu tohoto. Jednatel pokladniční po důkladném uvažování odhaduje výrobu letošní na 100,000,000 lb. a že ke konci roku dostoupí výroba plechu té výše, že ho na dále 200,000,000 lb. ročně bude moci býti vyráběno.

Jiný obor průmyslu, kterýž zde zákonem McKinleyovým vyvolán byl, jest perletářství. Předměty z oboru tohoto, jež dosud přiváženy sem byly, zhotovovány byly žebráčky placeným dělnictvem evropským. Nechtěje list svůj zbytečně prodlužovati, nemohu podrobně vypisovati účinky zákona toho a řeknu to stručně několika slovy: Mnohé závody byly jím na půdu naši přeneseny a jiné důležité závody průmyslové zde do života vyvolány a stávající zde již závody podporovány. Zákonem tím chráněno jest hornictvo před přívozem cizozemské rudy olověné, stříbro obsahující, jejížto dřívějším svobodným přívozem zájmy hornické v státech severozápadních ohrožovány byly: přátelé ovcí chráněni jsou před klesáním ceny vlny, kteréž přívoz vlny cizozemské spůsobil. V posledním kongresu přijata demokratická snůmovna poslanecká předlohy, jimiž ovčná rouna a vlna na svobodnou listinu dávány jsou a obyvatelstvo západu dotře vl, kterak by mu obé škodným bylo. Tím to zákonem celním dáno zaměstnání mnoha tisícům mužů a žen amerických a každým rokem počet tento vzrůsti bude. Odvolánim jeho vyvezeno by bylo tisíce dělníků z práce, ostatní pak museli by spokojiti se s mzdou značně sníženou.

Stoupenci svobodného obchodu appelují na předsudky a vášně dělnictva a často podtrhují si při tom až komunistický. Nový demokratický vůdce zaútí nyní na zaměstnavatele a rád přenesl by tuto zášť svou i na zaměstnance. Velice lituji, že všichni zaměstnavatelé nejsou spravedlivými a rozvážnými a že kapitalisté často přisvojují si příliš velký podíl zisku. Leč nemohu pochopiti, že by clo toto odstraněno býti mohlo politikou celní, jejížto prvým výsledkem nevyhnutelně býti musí značné snížení mzdy a výsledkem druhým obmezení práce, jež v zemi této vykonávána býti by měla. Pak-li nespravedlivost zaměstnavatele svádí dělníka k ráně odvetné, tu měl by zepoň se zabezpečiti, že rána ona nedopadne na hlavu jeho vlastní neb na hlavu manželky neb dítek. Dělnictvo ve velkých našich oborech průmyslových celkem vzato jest inteligentním a miluje svůj domov a zem. Může sice rozrušeno býti nespravedlností, neb tím, co se mu nespravedlností býti zdá, aneb pro okamžik svedeno býti může k činům vášnivým, leč spor vzhledem k otázce celní rozhodovati bude v listopadu zajisté se zřetelem k blahobytu země, jejíž občany jsou a se zřetelem na domovy, jež pro manželku a dítky své si založili. —

Žádný rozumný stoupenec ochranného cla netvrdí, že ono samo o sobě jest s to, udržovati rovnoměrnou výšku mzdy, bez ohledu na klesání neb stoupání spotřeby a zásob — nýbrž tvrdí pouze, že ono vede k udržování mzdy na výši nynější a že jest jedinkou hradbou proti klesnutí mzdy zdejší na obnos mzdy dělnictva evropského.

(Pokračování.)

Prospívá ochrané clo rolníkům?

Demokratické časopisy neustávají tvrditi, že prý ochrané clo je na újmu rolníkům a ku prospěchu pouze továrníkům, aniž by dělníkům prospívalo. Někdy ovšem v ohledu poslednějšího klopýtnou a doznávají, jako onehdy Slavie učinila, že to prožluklé clo přece jen dělníkům prospívá ku zvýšení mzdy, když uvedla, že v oboru výroby ocelových kolejnic obdrží americký dělník skoro sedm dolarů mzdy více na tunu, než dělník anglický. Však takové klopýtnutí jim nevadí, aby přístím otevřením svých velikých hub (míníme úst, a ne snad hub václavek) znovu opakovaly své lže, že clo prospívá pouze jen továrníkům, že dělníci nemají z něho pražádný prospěch (ač každý přistěhovalec ví, že to je lež jako věž, že zde jsou mzdy troj až pateronásobné co v Evropě) a že rolnictvu je to na újmu.

A proč to je rolnictvu na újmu? Proto prý, že musí vše platiti dráže, než by platilo, kdyby nebylo cla ochranného. Nuž, uvažme tedy, co je na tom tvrzení pravdy a zdali je ochrané clo rolníku na škodu neb ku prospěchu. Při uvažování o tom dlužno míti dvě stránky této věci na zřeteli, totiž:

1.) Zdražují se ochraným clem výrobky, jichž rolník potřebuje?

2.) Má vůbec rolník nějakých výhod neb prospěchů z ochraného cla?

O první otázce by snad nemělo býti ani více řeči. Každý snad ví, kterak demokratické listy strašily před dvěma lety tou hroznou drahotou, která nám nastane následkem zákona McKinley-ho a každý snad z vlastní zkušenosti ví, že to byla holá lež, — ovšem ne větší, než mají demokratické časopisy v obyčeji svým čtenářům předkládati.

Pojednali jsme již dříve o otázce této a snad s dostatek objasnili, že *demokratickým* clem, clem k vůli příjmu, clem ukládaným na výrobky neb plodiny, jež nižádným spůsobem zde vyráběti neb pěstovati nemůžeme, musí se tyto zdražiti. Naproti tomu, že republikánské clo, ochrané clo, ukládané na předměty, jež zde vyráběti neb pěstovati můžeme, má za účel povzbuditi zde ten průmysl a tím soutěž, která působí, že konečně kupujeme tytéž předměty zde levněji než dříve, vzdor tomu, že platíme větší mzdy zde, než platí tam, odkud jsme dříve kupovali.

Máme snad uváděti toho důkazy? Nebylo by to nosení dříví do lesa? Tážeme se každého našeho čtenáře, jestli neví, že každý clem chráněný předmět kupuje teď levněji, než co se tyž platil dříve?

Neni tedy každému patrno a jasno, že terazní demokratických listů, že ochranným clem vše se zdražuje, je lež téhož druhu, jakým byly lže o zákonu McKinley-ho před 2 roky? Není tudíž každému patrno, že ochrané clo rolníka neškodí?

Přihlédněme nyní ku druhé stránce otázky, zda-li ochrané clo rolníku prospěvá, zda-li má z něho nějakého prospěchu, nějakých výhod.

Otázka tato souvisí s otázkou, má-li rolník vůbec nějaký prospěch z průmyslu a jeho rozvoje. Nemá-li, pak dojista nemá žádný prospěch z ochrany jeho; má-li, tedy zřejmý prospěch ten z průmyslem.

Nuž, tu táteme se každého přemýšlejícího rolníka, zda-li není přesvědčen o tom, že průmysl je rolnictvu prospěšen? Který rolník neví, že lépe vyplácí se rolničení a vzdělávání přály pobitře města průmyslového, než v okresu, kde není žádných měst, žádného průmyslu? Který rolník neví, že při městě průmyslovém může dobře zpeněžiti každičkou maličkost z farmy a že čtyřicítka u města vynese tolik, jako 160 akrů 30 mil od města? Který rolník neví, že když je ve městě, na příklad, velký mlýn, který spotřebuje celou úrodu z okolí, že platí 5 i více centů na bušli obilí, než by platil obchodník, který by jej kupoval k zastlání pryč? Který rolník si nepřeje, aby v jeho okolí zrůstala města a městečka a v nich průmysl prospíval? Máme za to že není žádný, kdo by to nevěděl, neuznával, že průmysl je rolnictví prospěšen, že s ním souvisí, že prospívá tam, kde onomu se dobře daří.

Co tu platí o jednotlivých místech, to platí o jednotlivých zemích. Čím průmyslnější zem, tím lépe pro rolníka a pro všechny vrstvy lidu, pro celý národ. Čím více průmyslu v zemi, tím více dělnictva nalezá zaměstnání a tím větší odbyt rolník na své plodiny.

Kdo by snad o tom nevěděl, neb o tom pochyboval, tomu bychom rádi předložili několik otázek: Není-liž pravda, že na celém širokém světě prospívá rolnictvo tak jako průmysl, nikde tou měrou jako v této zemi? Jestli ne, kde je ta zem, jež by prospívala měrou větší? Kde je ta zem, kde by rolník i dělník byl lépe za svou práci odměněn byl než zde? Kde je ta zem, kde by rolník i dělník snáze a lépe žil než zde? Není-liž pravda, že rolníku daří se nejlépe tam, kde průmysl z rozvoje se těší? Není-liž pravda, že v krajinách nejchudších průmyslem i rolník na nejnižším stupni stojí? Spojené Státy dělí od Kanady jen čára hraniční! V obou nalezáme stejné poměry, stejný lid, stejnou civilizaci. A přece do Spojených Států hrnou se statisíceové přistěhovalců, hledajíce a *nalézajíce* polepšení svého stavu, hrnou se i z Kanady samé, kdežto ubohá Kanada, majíc "svobodný obchod", totiž clo k vůli příjmu, demokratické clo, neposkytuje přistěhovalcům oněch výhod, jež poskytují Spojené Státy. Kdož neví, že země neb krajiny průmyslem nejchudší, jsou vůbec nejchudší země a naopak země průmyslem nejbohatší, jsou vůbec zeměmi nejbohatšími? Nespočívá v tom patrný důkaz, že průmysl jest prospěšným *cílem*, rolnictvu tak jako dělnictvu? Kdo toho viděti a poznávati nemůže, ten věru raněn je slepotou!

Jednatelé se hledají za služné,

[illegible]

Do okolí Keokuk Falls, Okl. T.

Kdo by mohl přijíti zakoupit pozemky v krásné Hock a Fox reservaci v Okl. Terr., nechť přikládá poštovní známku a doplňe na přiloženém adresu a s ochotou mu bude vše sděleno o zdejších pozemcích. F. B. VLASÁK,
28—4) Keokuk Falls, Okl. Terr.

Rajský blahobyt obnovený

a výnosné zaměstnání zabezpečeno má každý,

když si vysází ovocnou zahradu.

Návod, katalog a cenník všech ovocných stromků a keřů se pošlé zdarma

F. L. Doubrava,
Judsonia, Ark.

Jediný český sadař v Americe.

Milovníkům střelby a hudby.

[illegible]

19—) M. J. PŘIBYL,
498 S. Halstead St., Chicago Ill.